Lektion 10. “Rasism och desinformation i skolan”

Handledning 75 min

00.00-00.10 Moment 1. Introduktion

1. **PeaceWorks**
    a. Peaceworks är en ideell freds- och ungdomsorganisation. Det är en normkritisk plattform med visionen om en rättvis och hållbar värld i fred, där unga är aktiva samhällsaktörer. Detta samhälle kännetecknas av fred, global rättvisa och solidaritet, över och förbi socialt konstruerade, nationella, kulturella, sociala och ekonomiska gränser.
2. **Facts over Fiction - FoF**
    a. FoF är ett projekt som synar rollen som fake news och desinformation spelar i spridningen och befästningen av rasism i samhället.
        i. Vi undersöker kopplingen mellan den ökade rasistiska organiseringen bland unga och ökningen av fake news och desinformation.
        ii. Vi utforskar även hur det här **fenomenet** ska adresseras för att i sin tur motverkas.
    b. Projektet består av en metodbok som riktar sig mot lärare och skolpersonal och en serie workshops eller lektioner som vi kallar dem för elever.

3. **Dagordning**
    a. Moment 1. Introduktion
    b. Moment 2. Träna analys av skolmiljön
    c. Moment 3. Träna solidarisk förmåga
    d. Moment 4. Avslutande diskussion

4. **Safe Space: vad är det?...**
    a. **Värden:** Respekt, Hänsyn, Förståelse, Omtanke, Inkludering

b. **Spelregler:**
    - **Vara respektfulla:** Handlar om att visa hänsyn till andras känslor, olikheter, identiteter, historier, förhoppningar och drömmar.
    - **Ej skratta åt andras erfarenheter:** Vi ska inte skratta eller skämta om andra och deras erfarenheter kring temana som vi kommer att navigera i lektionerna.
    - **Räcka upp handen:** Vi räcker upp handen om vi har något att fråga eller tillägga.
    - **Ha dialog och lyssna på varandra:** Vi pratar lugnt och har dialog med varandra, dvs lyssnar på vad andra har att säga innan vi själva pratar.
    - **Rasism inte medfött:** Vi utgår ifrån att rasism är ett samhällsproblem, inte medfött, och därför utmanar vi rasism genom att tänka kritiskt och att ha ett kritiskt förhållningssätt.
    - **Noll tolerans mot kränkningar:** Vi har nolltolerans för ord, handlingar, tankar och åsikter som skadar, kränker, eller stör våra klasskamrater.
c. **Etik mot eleven:** Med etik mot eleven menas att ni som skola och utbildare har ett ansvar att behandla elever rätt. Vi kommer att beröra ämnen som är känsliga och laddade. Därför vill vi ge er chansen att förbereda er mentalt och emotionellt genom att ge er en triggervarning. Med triggervarning så menas en varning som ges innan man undervisar i något som kan väcka starka känslor hos elever.

5. **Syfte och mål**
    a. Att motverka rasism i skolan.
    b. Att förstå hur rasism har negativa effekter på samhället.
    c. Att bygga upp förmågan att analysera skolmiljön i koppling till samhällsfrågor.
    d. Att bygga upp förmåga att agera solidariskt.

00.10-00.25 Moment 2. Träna analys av skolmiljön

6. **Solidaritet och antirasism**
    a. Fråga eleverna vad det tror att solidaritet och antirasism handlar om (visa bara rubriken i sliden).
    b. Ta sedan fram brödtexten: Solidaritet handlar om att stå upp för andra människors lika värde, utifrån principerna om mänskliga rättigheter. Antirasism är att inte bara undvika rasism utan aktivt arbeta mot den. Det kan ske på många olika platser, till exempel i skolan. Om ni elever skulle råka ut för en situation där rasism är centralt så handlar det om att agera solidariskt, i linje med skolans värderingar.
    c. Ställ därefter följande kontrollfrågor för att säkerställa att eleverna förstår vad solidaritet och antirasism handlar om.
        i. Vad handlar solidaritet om?
        ii. Vad handlar antirasism om?
    d. Momenten går ut på att du som lärare ska ställa frågor som klassen ska besvara. Försök att inkludera elever som är mindre involverade genom att ställa frågorna om vad de tycker direkt till dem.
    e. Fråga eleverna om stunder där de stött på någon som delat rasistiska fake news med de.
    f. Fråga eleverna om de någonsin har upplevt en rasistiskt incident som berodde på rasistiska fake news.
    g. Fråga eleverna om hur de tror att rasistiska fake news kan påverka skolmiljön och skriv ner deras tankar på tavlan.
    h. Kom på, tillsammans med eleverna, 5 sätt där man kan agera förebyggande mot rasistiska fake news och desinformation i skolan.

i. Exempel på 5 sätt ifall klassen har svårt att komma på egna, och/eller för att ge dig en riktning kring om elevernas förslag är rimliga.
    1. Hänvisa till källkritik: har den här nyheten eller informationen någon pålitlig källa?
    2. Hänvisa till kritiskt tänkande: tror du att den här nyheten eller informationen verkligen stämmer? Låter det här rimligt?
    3. Hämta lärare och/eller skolpersonal: skolpersonal och lärare finns för att säkerställa att skolan är en zon fri från rasism.
    4. Säg ifrån: ifall personen agerar utifrån nyheten och uttalar sig rasistiskt gentemot en annan elev, påminn att skolan är en plats trygg för alla där alla behandlas lika.
    5. Bjud in till samtal under mentorstid eller samhällskunskap: märker du av att någon delar med sig eller läser rasistiska fake news och desinformation och utifrån det agerar rasistiskt så kan du bjuda in till en klassdiskussion som handlar om hur sociala medier påverkar skolmiljön utifrån dessa nyheter som finns på sociala medier.

00.25-01.05 Moment 3. Träna solidarisk förmåga

7. **Rollspel**
    a. Dela upp eleverna i mindre grupper (4-5 st).
    b. Varje grupp ska ‘rollspela’ ett sätt att agera solidariskt och antirasistiskt.

c. Dela ut arbetsbladet (Scenarier för rollspel). Efter att varje grupp har valt ett scenario att agera solidariskt så har de för uppgift att strukturera sitt rollspel.
d. Vems roll är det att agera fördomsfullt? Vems roll är det att säga ifrån? Du som lärare ska också vara tillgänglig om scenariot kräver det.
e. Eleverna får därefter träna lite inför rollspelet på sina platser.
f. Nu är det dags för rollspel, scenerna bör inte vara längre än 2-3 minuter.
g. Påminn gärna om safe space för att säkerställa att alla känner till förhållningsreglerna i klassrummet under rollspelen.

01.05-01.15 Moment 4. Avslutande diskussion

8. **Frågor**
    a. Eleverna ska reflektera kring dagens lektion. Hur var det att vara med och bidra med att forma skolmiljön? Hur var det att rollspela? Kände ni att ni lärde er bättre genom den metoden?
    b. Berätta för eleverna att de ska vara en självklar del av formandet av skolmiljön och att detta är en del av demokratiska processer där allas tankar och åsikter är inräknade.

9. **Tack**